

Miljötillstånd för jorddeponi, West Express Oy, Ristinumivägen, Kylmälä

Byggnads- och miljönämnden 22.04.2025 § 50

469/11.01.00/2022

Beredare	Miljöinspektör Elina Röman fornamn.efternamn@kirkkonummi.fi , tfn 040 750 98 94
Beslutsförslag	Miljöchef Anu Vikman Byggnads- och miljönämnden beviljar West Express Oy miljötillstånd för jorddeponi i enlighet med bilagan. Motiveringarna framgår av bilagan.
Behandling	Saara Huhmarniemi föreslog efter diskussionen remittering av ärendet för beredning: "Ärendet remitteras för beredning för att kungöra ärendet för att få uppgifter om eventuella förändringar i omständigheterna." Remitteringsförslaget understöddes av Edla Niemi, Pertti Panula, Henry Scheinin och Viveca Lindgren. Ordföranden hörde sig för om förslaget kan godkännas enhälligt. Förslaget godkändes enhälligt. Kommunstyrelsens representant Carl-Johan Kajanti lämnade sammanträdet under behandlingen av denna paragraf klockan 18.58.
Beslut	Byggnads- och miljönämnden beslutade remittera ärendet för beredning för att kungöra ärendet för att få uppgifter om eventuella förändringar i omständigheterna.
Redogörelse	Byggnads- och miljönämnden beslutade 28.2.2023 förkasta ansökan om miljötillstånd för grundande av en jorddeponi i enlighet med det ändringsförslag som presenterades vid sammanträdet. Sökanden överklagade beslutet hos Vasa förvaltningsdomstol och krävde att byggnads- och miljönämndens beslut upphävs och att miljötillstånd beviljas enligt beslutsförslaget av föredraganden av tillståndet. Vasa förvaltningsdomstol upphävde 31.12.2024 genom sitt beslut 1798/2024 byggnads- och miljönämndens beslut och återförvisade ärendet till nämnden för ny behandling. Avgörandet motiveras bl.a. på följande sätt: - Frågor som gäller trafiksäkerhet i anslutning till trafikökning till följd av miljötillståndspliktig verksamhet hör inte till ärenden som ska avgöras i miljötillståndsprövning, eftersom det till denna del inte är fråga om föroreningskonsekvenser av utsläpp från tillståndspliktig verksamhet. - Miljömyndigheten borde i enlighet med 11 § i miljöskyddslagen ha bedömt om platsen för jorddeponin inklusive trafiken i anslutning till verksamheten är lämplig. - I det överklagade beslutet har man bristfälligt bedömt om trafiken som hör ihop med verksamheten i stor utsträckning definierar buller-, damm- och eventuella andra olägenheter från trafiken på Ristinumivägen. - Dessutom har man inte tillräckligt bedömt om olägenheterna i platsens förhållanden orsakar oskäligt besvär som avses i lagen angående

vissa grannelagsförhållanden så att man utöver verksamhetsområdet ska granska trafikolägenheter som avses i miljöskyddslagen på bostadsfastigheter i närheten av Ristinumivägen.

- Av beslutet framgår inte tillräckligt specifikt om tillståndsmyndigheten vid sidan om det övriga har bedömt de buller- och dammutredningar som bifogats till ansökan vara tillräckliga och om de olägenheter som buller- och dammutsläpp som verksamheten med tillhörande trafik orsakar grannarna är oskäligt besvär som avses i lagen angående vissa grannelagsförhållanden.
- I motiveringarna till beslutet har man inte heller tillräckligt bedömt om buller- och dammolägenheterna vid sidan om det övriga kan minska den allmänna trivseln i miljön och minska miljöns lämplighet för allmän rekreation på det sätt som avses i miljöskyddslagen så att förutsättningarna för beviljande av bygglov inte uppfylls.
- Av motiveringarna till beslutet framgår inte tillräckligt tydligt vilket utsläpp från verksamheten som avses i 5 § 1 momentet 1 punkten i miljöskyddslagen orsakar betydande förorening av miljön och vilka utredningar har utgjort grunden för tillståndsprövning.
- Av beslutet framgår inte tillräckligt på vilket sätt tillståndsmyndigheten har beaktat beskaffenheten av den belastning som trafiken orsakar och de lokala omständigheterna och inte heller om belastningen från trafiken på bosättningen med iakttagande av utredningen om saken skulle ha kunnat förhindrats genom tillståndsbestämmelser.
Således har tillståndsmyndigheten inte vid prövningen av förutsättningarna för beviljande av tillståndet tillräckligt bedömt om buller- och dammolägenheter från verksamheten vid sidan om det övriga kan förebyggas genom tillståndsbestämmelser.

BILAGOR

- Förslag till miljötillstånd, West Express Oy, 2025

TILLÄGGSMATERIAL

- Vasa förvaltningsdomstols beslut 31.12.2024 (1798/2024)
- Förslag till miljötillstånd, West Express Oy, 2023
- ansökningshandlingarna
- utlåtanden (offentliga), anmärkningar och åsikter (icke offentliga)
- sökandens bemötanden 30.8.2022 och 8.12.2022
- BM beslut 16.5.2017 § 75
- BM bemötande till VFD 19.9.2017 § 29
- VFD beslut 28.5.2019 (19/0126/2)
- BM beslut 26.10.2021 § 166

Beslutshistoria

Byggnads- och miljönämnden 28.02.2023 § 42

Beredare

Miljöinspektör Elina Röman
fornamn.efternamn@kirkkonummi.fi, tfn 09 29671 (växel)

Beslutsförslag

Miljöchef Anu Hynninen

Byggnads- och miljönämnden beviljar West Express Oy miljötillstånd för jorddeponi i enlighet med bilagan.
Motiveringarna framgår av bilagan.

”Förslag

Tillstånd beviljas inte. Verksamhet i enlighet med ansökan skulle medföra i 17 § i lagen angående vissa grannelagsförhållanden avsett oskäligt besvär samt i 5 § i miljöskyddslagen avsedd betydande miljöförorening och beviljande av tillståndet skulle således strida mot 49 § punkterna 2 och 5 i miljöskyddslagen.

Inledning

Nämnden godkänner synpunkten i förvaltningsdomstolens beslut 28.10.2019 att tillstånd inte kan förkastas på basis av resultaten från bullerutredningen. Nämnden anser dock fortfarande att verksamheten orsakar oskäligt besvär som avses i 17 § 1 mom. i lagen angående vissa grannelagsförhållanden, i synnerhet med beaktande av verksamhetens varaktighet, som i tillståndsansökan som nu är under behandling har preciserats vara 6 år.

Beviljande av miljötillstånd grundar sig på helhetsprövning och utförande av överskådlig granskning är tillståndsmyndighetens skyldighet. Separata konsekvensbedömningar av enskilda faktorer räcker inte.

Begreppet förorening som använts i miljöskyddslagen är mycket brett och omfattar i 5 § i lagen nämnda allmän trivsel på området, minskande av lämpligheten för allmän rekreation samt skada eller olägenhet för privat egendom och dess användning. Enligt lagen, om verksamheten som är mål för tillståndet medför avsevärd i 5 § avsedd följd eller risk för att sådan uppstår, ska miljötillståndet inte beviljas. Betydande förorening uppkommer på väldigt olika sätt och tas till bedömning från fall till fall.

Buller

I bedömningen av bullerolägenheternas skälighet kan stöd sökas i allmänna bullerstandarder. Dock har högsta förvaltningsdomstolen betonat att dessa bullernivåer är riktgivande och inte bindande (HFD 2016:13). I beslutet i fråga har man också lyft fram att i en tyst miljö upplevs buller som mer störande oavsett bullernivå och buller på låg frekvens upplevs mer irriterande. Också i rättslitteraturen har till exempel Kuusiniemi kritiserat slaviskt iakttagande av bullernivåerna (Kuusiniemi Oikeustieto 6/1998). I de grundläggande verken inom miljö rätt har också betonats att även olägenheter som understiger de riktgivande gränsvärdena kan anses betydande (Ekroos yms. Ympäristöoikeuden pääpiirteet 2014 3. painos).

Trafikkonsekvenserna som en del av prövningen

I sitt beslut HFD 2014:115 har högsta förvaltningsdomstolen stakat ut att trafiksäkerheten inte är en del av miljötillståndsprövningen. Däremot kan och bör trafiken som medförs av verksamheten som är mål för tillståndet och trafikens buller-, damm- och vibrationsolägenheter beaktas som en del av helhetsprövningen, om en betydande del av trafiken medförs av verksamheten som är mål för tillståndet. I det här fallet bör man i fråga om trafikens betydelse beakta inte bara antalet nya fordon, utan också deras massa som är avsevärt större än personbilars och genom det också en större belastning.

För tillfället kör det endast sporadiskt tung trafik på Ristinumivägen. På området som är avsett för jorddeponin skulle dagligen förekomma i genomsnitt 8 lastbilar, så det körs på vägen i genomsnitt 16 ggr/dygn. Som mest bedöms trafikmängden vara 15 lastbilar, dvs. 30 ggr/dygn. Eftersom byggnadsverksamheten koncentreras till tidsperioden då marken är ofrusen, sker jordtransporterna under perioden mellan vår och höst. Under den tiden orsakar trafiken en väsentlig förändring jämfört med tidigare. I den nya tillståndsansökan har verksamhetstiden förkortats till sex år, men fyllnadsmängden har legat kvar på samma nivå som i den tidigare ansökan (Byggnads- och miljönämnden 26.10.2021 § 166), där verksamhetstiden var tio år. Således är transporterna flera i proportion, varvid också belastningen på miljön är högre och förändringen större i jämförelse med områdets nuvarande tillstånd.

Regionala särdrag

Området där den föreslagna fyllnadsplatsen ligger är tyst och landsbygdsaktig. I sina beslut HFD 2004:100 har högsta förvaltningsdomstolen beaktat områdets dylika särdrag i motiveringarna till sitt beslut.

I en skälig bedömning av olägenheter bör man beakta också den s.k. tidsprioriteringsregeln, vars syfte är att skydda rättigheterna för den part som först var på området. I det här fallet har flera familjer valt området uttryckligen för dess lugn, renhet och naturskönhet och dessa förväntningar bör beaktas vid prövningen av belastningens skälighet. Områdets invånare har själva varit mycket aktiva i tillståndsprocessen och framfört att beviljande av miljötillstånd kommer att leda till att områdets trivsel och användbarhet för rekreation försvagas.

Ristinumivägen är en smal enskild väg utan beläggning. Boende ligger i närheten av dess vägren. Bostadsbyggnadernas gårdsområde kan gränsa direkt till vägen. Längs Ristinumivägen har bildats ett byaktigt samhälle, och vägen fungerar som en del av byns gemensamma utrymme. I Kyrksläatts kommuns generalplan har vägens början anvisats som område för bycentrum (AT). Det planerade jordupplaget ligger i planen på jord- och skogsbruksdominerat område (M). Kommunen har beviljat bygglov för boende också på M-området. Invånarna längs Ristinumivägen har alltså inte då de flyttade till området kunnat förutspå att det till området kommer företagsverksamhet som orsakar kraftig störning för upp till 6 år.

Längs vägen bor barnfamiljer och för tillfället rör sig barnen självständigt på vägen till fots och på cykel t.ex. till sina fritidsintressen. Kyrksläatts bildningsnämnd har 8.6.2016 framfört att resan från Ristinumivägen 121 till Sjökvallavägen är farlig för barn i förskolan till barn i åk 5 under de läsåren då det idkas jordtransporter, och har redan beslutat att det ordnas skolskjuts för eleverna under den tiden. Vägens farlighet hindrar dock skoleleverna från att röra sig på vägområdet också på fritiden, så som att motionera på egen hand och ta sig till kompisar och fritidsintressen. Vägen har inte tidigare ansetts vara för farlig, så det är fråga om en betydande förändring jämfört med tidigare.

Ristinumivägen utgör den huvudsakliga friluftsrutten för de som bor på området, och vägen utnyttjas också av andra kommuninvånare för rekreation. Invånarnas vanliga friluftsrutter går från Ristinumivägen via det planerade jordupplaget i olika riktningar på området. Vägen används för promenader, cykling, ridning och hundhobbyer, och man går längs den till busshållplatserna på

Sjökullavägen. Långtradartrafiken på området skulle också påverka hästtransporterna till de närbelägna stallen, eftersom den smala vägen gör det svårare för fordon att mötas. Jordtransporterna skulle avsevärt försämra invånarnas möjligheter att röra sig till fots och på cykel och områdets användning för rekreationsbruk. Jordtransporterna skulle vara en väsentlig förändring jämfört med tidigare, då tung trafik förekom endast sporadiskt.

Den tunga trafikens bullerinverkan och dammet från den oasfalterade vägen försämrar trivseln och fritidsaktiviteterna på gårdsområdena, och även t.ex. trädgårdsodlingen, som är en vanligt hobby på området. I närheten av jordupplaget uppstår det buller förutom av lågtradartrafiken även av schaktningsarbetena.

Belastningen som den tunga trafiken orsakar kan anses vara exceptionell och oskälig för invånarna på området med beaktande av vägens säregna natur som byväg och rekreationsrutt, belastningens omfattning i synnerhet i jämförelse med de nuvarande landsbygdsaktiga förhållandena och belastningens långvarighet (6 år). Man kan till och med säga att användningen av området för nuvarande typ av boende och rekreation i praktiken blir olidlig.

Belastningens varaktighet

Jordtransporterna utgör en mycket långvarig olägenhet eftersom verksamheterna kommer att fortsätta i sex års tid. Belastningens varaktighet är en av faktorerna som ska beaktas enligt 17 § i lagen angående vissa grannelagsförhållanden. Belastningen kan med beaktande av vägens säregna natur och de lokala förhållandena anses oskälig.

Tillståndsbestämmelsernas möjligheter att förhindra olägenheter

Det går inte att med tillståndsbestämmelser väsentligt påverka belastningen som jorddeponeringen orsakar. Jordleveranserna sker på vardagar kl. 8–18, samtidigt då barnen brukar ta sig till fritidsintressen och kompisar, och det är vanligt att man vistas på gårdsområdena och sysslar med rekreation. Om tidtabellen görs snävare kan det leda till att lågtradartrafiken blir tätare, vilket skulle försämra trivseln. Man kan minska bullerolägenheterna genom fartbegränsningar, men långtradartrafikens övriga inverkningar på trivseln och rekreationsanvändningen på området förblir som förut.

Till slut

Med beaktande av ovan nämnda och i områdets invånares anmärkningar framförda faktorer uppfylls inte förutsättningarna för beviljande av tillstånd.”

Huhmarniemis ändringsförslaget understöddes av Mikko Elfving, Edla Niemi, Pertti Panula, Henri Annila, Kerstin Grönqvist och Leena Virkki. Ordföranden hörde sig för om ändringsförslaget kan godkännas enhälligt. Byggnads- och miljönämnden godkände enhälligt förslaget.

Ledamot i byggnads- och miljönämnden Edla Niemi var frånvarande från sammanträdet under behandlingen av paragrafen kl. 19.01–19.18. Ledande byggnadsinspektör Daniel Grönroos avlägsnade sig under behandlingen av detta ärende kl. 19.35. Byggnadsinspektör Samuli Panttila avlägsnade sig under behandlingen av detta ärende kl. 19.45.

Beslut	Byggnads- och miljönämnden beslutade förkasta ansökan om miljötillstånd för grundande av en jorddeponi i enlighet med det ändringsförslag som presenterades vid sammanträdet.
För kännedom	I enlighet med bilagan
Redogörelse	West Express Oy ansöker om miljötillstånd för en jorddeponi på fastigheterna [REDACTED] och [REDACTED] vid Ristinumivägen i Kylmäla by.

Det är fråga om att fylla en gammal grusgrop med oförorenat jord- och stenmaterial som uppstår på huvudstadsregionens byggplatser. Man tar emot högst 200 000 ton jordmaterial till grusgropen när den årliga fyllningsmängden i genomsnitt är under 20 000 ton och högst 50 000 ton.

Den beräknade lastbilstrafiken till området är 8 körningar fram och tillbaka, dvs. 16 körningar i en riktning per dygn. Som mest är trafikmängden 15 körningar fram och tillbaka, dvs. 30 körningar i en riktning per dygn.

TIDIGARE BEHANDLING AV ÄRENDET

Byggnads- och miljönämnden avslag den tidigare ansökan om samma verksamhet första gången 16.5.2017 § 75. Enligt beslutet uppfylldes inte förutsättningarna för beviljande av tillstånd. West Express Oy sökte ändring i beslutet hos Vasa förvaltningsdomstol (VFD). VFD gav 28.5.2019 ett beslut (19/0126/2), genom vilket den upphävde nämndens beslut och remitterade ärendet till nämnden för ny behandling. Enligt förvaltningsdomstolens beslut hade det förkastande beslutet motiverats bristfälligt och sökanden hade inte beretts möjlighet att komplettera sin ansökan. Förvaltningsdomstolen tog inte ställning till förutsättningarna för beviljande av miljötillstånd.

Byggnads- och miljönämnden fattade ett nytt beslut 26.10.2021 § 166. Beslutet var i motsats till utgångsförslaget negativt. Enligt beslutet skulle verksamheten i enlighet med ansökan medföra i 17 § i lagen angående vissa grannelagsförhållanden avsett oskäligt besvär för grannskapet samt i 5 § i miljöskyddslagen avsedd betydande miljöförorening. Beviljande av tillstånd skulle därmed strida mot punkterna 2 och 5 i 49 § i miljöskyddslagen. Den sökande har inte överklagat beslutet, så beslutet är lagakraftvunnet.

NY ANSÖKAN

Sökanden lämnade in en ny ansökan om miljötillstånd 5.4.2022. De planerade fyllnads- och trafikmängderna är de samma som i den tidigare ansökan. Den mest betydande skillnaden är att tillstånd söks för en period på sex år istället för tidigare tio år från och med att tillståndet vunnit laga kraft. Man har inte sökt om tillstånd att inleda verksamheten trots sökande av ändring (miljöskyddslagen 199 §).

Det bifogade förslaget till miljötillstånd är i huvuddrag likadant som beslutsförslaget 26.10.2021 § 166, men uppgifterna har uppdaterats att motsvara den nuvarande situationen. Utlåtanden, anmärkningar och åsikter som lämnats om den nu ifrågavarande nya ansökan har beaktats, och utgående från dem har gjorts några ändringar i de tidigare bestämmelserna.

BILAGOR

- Förslag till miljötillstånd, West Express Oy, 2023

TILLÄGGSMATERIAL

- ansökningshandlingarna
- utlåtanden (offentliga), anmärkningar och åsikter (icke offentliga)
- sökandens bemötanden 30.8.2022 och 8.12.2022
- BM beslut 16.5.2017 § 75
- BM bemötande till VFD 19.9.2017 § 29
- VFD beslut 28.5.2019 (19/0126/2)
- BM beslut 26.10.2021 § 166

Beslutshistoria